

2016-11-29

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2014/1027-214
Projekt 9222

Kommunstyrelsen

Tunnelbana till Nacka; tilläggsavtal till huvud- och delprojektavtal och genomförandeavtal

Förslag till beslut

A

1. Kommunstyrelsen beslutar ingå föreslaget tilläggsavtal till huvudavtal och delprojektavtal om utbyggnad av tunnelbana enligt 2013 års Stockholmsöverenskommelse.
2. Kommunstyrelsen beslutar ingå föreslaget genomförandeavtal om utbyggnad av tunnelbana till Nacka och söderort.

B

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

1. Kommunfullmäktige godkänner att kommunstyrelsen har ingått tilläggsavtal till huvudavtal och delprojektavtal om utbyggnad av tunnelbana enligt 2013 års Stockholmsöverenskommelse.
2. Kommunfullmäktige godkänner att kommunstyrelsen har ingått genomförandeavtal om utbyggnad av tunnelbana till Nacka och söderort.

Sammanfattning

Tunnelbanans blå linje ska förlängas från Kungsträdgården till Nacka. För att arbetet med tunnelbanans utbyggnad ska kunna fortsätta behöver kommunen ingå två avtal; ett tilläggsavtal till tidigare ingångna huvud- och delprojektavtal samt ett genomförandeavtal.

Styrelsen för uppföljning av 2013 års Stockholmsöverenskommelse har beslutat att ett tilläggsavtal ska ingås med anledning av åtgärds- och optimeringsarbetet som genomfördes under det första halvåret 2016. Tilläggsavtalet reglerar och tydliggör förändringar rörande genomförande- och finansieringsfrågor. Av tidigare avtal framgår att kostnadsökningar i projektet upp till ett kostnadstak på 15 % av investeringskostnaden ska bäras av parterna. Kostnadsökningar i projektet har medfört att en del av denna kostnadsreserv nu ska användas. Nacka kommuns kostnadsansvar för kostnadsökningarna är enligt föreslaget tilläggsavtal 41 miljoner kronor. Därmed bidrar Nacka med 891 miljoner kronor till

tunnelbanans utbyggnad. Tidpunkten för beräknad trafikstart ändras från cirka 2025 till cirka 2026. Kostnaderna och tidplanen ligger inom de ramar som följer av tidigare avtal.

Av tidigare avtal framgår även att ett genomförandeavtal ska ingås mellan parterna. Genomförandeavtalet syftar till att lägga fast principerna för utbyggnaden av tunnelbanan och de ändringar i omfattningen av utbyggnaden som följer av åtgärds- och optimeringsarbetet kring tidplan och ekonomi. I genomförandeavtalet läggs även fast att tunnelbanans permanenta marksanspråk ska upplåtas med servitutsrätt.

Ärendet

Bakgrund

Förhandlingarna om utbyggnad av tunnelbanan samt ökad bostadsbebyggelse i Stockholms län enligt 2013 års Stockholmsförhandling, mynnade ut i att två avtal tecknades mellan de involverade parterna, ett huvudavtal och ett delprojektavtal (i fortsättningen kallade Huvud- respektive Delprojektavtalet). Nacka kommun tecknade avtalen den 14 januari 2014, vilka berör hur tunnelbanan ska byggas ut och hur utbyggnaden ska finansieras. För Nackas del innebär det att tunnelbanans blå linje förlängs till Nacka från Kungsträdgården med stationer vid Sofia, Hammarby kanal, Sickla, Järla och Nacka centrum. Avtalen godkändes av kommunfullmäktige den 3 februari 2014, § 28.

Ansvar för planering, projektering och utbyggnad av tunnelbanan till Nacka har Stockholms läns landstings förvaltning för utbyggd tunnelbana (FUT). Kommunens arbete med frågor som rör tunnelbanans utbyggnad bedrivs inom stadsbyggnadsprojektet Tunnelbana till Nacka 9222. Startpromemoria för stadsbyggnadsprojektet antogs av kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 10 februari 2015, § 15.

Ett tidigt samråd för järnvägsplanen hölls i februari-mars 2015. Syftet med det tidiga samrådet var att informera om tunnelbanesträckningen enligt Delprojektavtalet och redovisa det dåvarande läget i utredningsarbetet. Kommunens yttrande till Stockholms läns landsting antogs av kommunstyrelsen den 2 mars 2015, § 69.

Delprojektavtalet fastställde inte stationsentréernas, arbetstunnlarnas och etableringsytornas placering. Kommunen behövde därför besluta om vilka alternativ som skulle utgöra kommunens planeringsinriktning. Ett inriktningsbeslut för den fortsatta planeringen av tunnelbanan till Nacka antogs av kommunstyrelsen den 15 juni 2015, § 175.

Under hösten 2015 hölls ett samråd om byggskedet. Syftet med samrådet var att få fram bra beslutsunderlag, informera om det pågående projektet och inhämta synpunkter genom att beskriva genomförandet och byggskedets konsekvenser. Kommunens yttrande till Stockholms läns landsting antogs av kommunstyrelsen den 9 november 2015, § 286.

Under det första halvåret 2016 genomförde FUT ett åtgärds- och optimeringsarbete efter att kostnadsuppskattningen i projektet bedömts vara högre än det avtalade kostnadsläget. Arbetet resulterade i en rapport som lades fram i juni 2016 till Styrelsen för uppföljning av 2013 års Stockholmsöverenskommelse; Återrapportering av åtgärds- och optimeringsarbetet, nedan kallad för optimeringsrapporten (optimeringsrapporten återfinns här: <http://www.trafikverket.se/nara-dig/Stockholm/uppfoljning-av-stockholmsforhandlingen/>). Bedömningen i optimeringsrapporten var att det skulle krävas allt för stora kvalitetssänkande åtgärder för att nå de ursprungliga ramarna i Stockholmsöverenskommelsen. Styrelsen för uppföljning av 2013 års Stockholmsöverenskommelse beslutade den 16 juni 2016 att det fortsatta arbetet med tecknande av genomförandeavtal samt planering av delprojekten ska utgå från optimeringsrapporten. Den 25 augusti 2016 beslutade styrelsen att ett tilläggsavtal till Huvud- och Delprojektavtalen ska ingås med anledning av det genomförda åtgärds- och optimeringsarbetet.

Tilläggsavtalet

Syftet med föreslaget tilläggsavtal till Huvud- och Delprojektavtalen avseende utbyggd tunnelbana enligt 2013 års Stockholmsförhandling är att reglera och tydliggöra de förändringar som lagts fram i optimeringsrapporten. Utöver förändringarna som beskrivs i tilläggsavtalet gäller fortfarande det som tidigare avtalats. För Nackas del rör förändringarna finansiering och tidplanerna för genomförande.

Föreslaget tilläggsavtal innebär att tidplanen förändras genom att projektets milstolpar preciseras och att tidpunkten för beräknad trafikstart ändras från cirka 2025 till cirka 2026. Tiderna för bostadsbyggande ändras inte för Nackas del och tidpunkten för när Nacka kommun ska ha uppfört 13 500 bostäder inom tunnelbanans influensområde är fortsatt 2030.

Enligt Huvudavtalet bidrar Nacka med 850 miljoner kronor till tunnelbanans utbyggnad. I tabell 5 i bilaga 1 till Delprojektavtalet fastställs de olika parternas kostnadsansvar vid en eventuell fördyring. Kostnadsökningar i projektet upp till ett kostnadstak på 15 % av investeringskostnaden ska bäras av parterna. För Nacka kommun är kostnadsreserven totalt 97 miljoner kronor. Detta innebär att Nackas bidrag till tunnelbanan som mest kan bli 947 miljoner kronor enligt gällande avtal. Föreslaget tilläggsavtal innebär att 41 miljoner kronor av kostnadsreserven ska användas och att Nacka kommun därmed ska bidra med 891 miljoner kronor till tunnelbanans utbyggnad.

I tilläggsavtalet justeras tidpunkter för fakturering och förskottering justeras framåt i tiden, enligt föreslaget tilläggsavtal, för att anpassa betalplanen till de nya förutsättningarna. Dessutom läggs den utnyttjade delen av kostnadsreserven in i betalplanen. Totalsumman och tidpunkterna för återbetalning av förskotterade medel påverkas inte. Kostnadsreserven förändras på så vis att delsträckorna Kungsträdgården-Sofia och Sofia-Nacka slås ihop. Kostnadsreservens tak påverkas inte och är fortsatt 97 miljoner kronor. Betalplanen kan komma att förändras inför tecknande av entreprenadkontrakt.

Genomförandeavtalet

Av Huvudavtalet framgår att ett genomförandeavtal ska tecknas. Syftet med föreslaget genomförandeavtal för tunnelbana till Nacka och söderort är att lägga fast principerna för genomförandet av tunnelbanans utbyggnad från Kungsträdgården till Nacka och söderort genom att precisera förutsättningarna för genomförande, bland annat vad gäller detalj- och järnvägsplaner samt tillstånds- och markanspråksfrågor. Föreslaget genomförandeavtal bygger på och är underordnat det som tidigare avtalats. Genomförandeavtalet innebär dock vissa avsteg i förhållande till kommunstyrelsens inriktningsbeslut från juni 2015, bland annat vad gäller placeringen av blivande Järla station, till följd av dålig bergkvalitet.

Genomförandeavtalet innehåller en beskrivning av delprojektets omfattning som utgår från optimeringsrapporten och det beslut som Styrelsen för uppföljning av 2013 års Stockholmsöverenskommelse fattade i juni 2016. Omfattningsbeskrivningen innehåller tunnelbanans spårsträckning och de olika stationerna samt precisering av teknik, anläggningar ovan mark och arbets- och servicetunnlar som behövs för tunnelbanan.

För stationerna i Nacka utgår planeringen enligt föreslaget genomförandeavtal från följande ramar:

- Station Sickla: Stationen förläggs under Värmdövägen och får två uppgångar, en i den västra och en i den östra änden av plattformen. Den västra uppgången får en biljetthall och entré, vilka integreras i ett kommande stations- och kontorshus i anslutning till nya Tvärbanestationen Sickla. Den östra uppgången får en biljetthall belägen under Värmdövägen, med två entréer, en norr och en söder om Värmdövägen. Den södra entrén placeras i det så kallade "Galleriahuset" inom Sickla köp kvarter.
- Station Järla: Stationen förläggs norr om Värmdövägen. Biljetthall och entréer förläggs ovan mark vid den östra änden av plattformen.
- Station Nacka Centrum: Stationen placeras under Värmdöleden (väg 222). Den västra uppgången får en biljetthall placerad i närheten av kommande bussterminal och Nacka Forum och får även en entré i den planerade stadsparken. Den östra uppgången med tillhörande biljetthall under mark placeras norr om Värmdöleden och får entré ovan mark samt en koppling till de framtida motorvägshållplatserna.

Den slutliga utformningen av tunnelbanans anläggning preciseras och fastställs i järnvägsplanen.

Föreslaget genomförandeavtal preciserar vad som gäller vid tunnelbanans tillfälliga och permanenta markanspråk på kommunal mark. Det tillfälliga markanspråket omfattar arbetsområden, etableringsytor, mark för tillfällig vistelse och markundersökningar. Det permanenta markanspråket omfattar i huvudsak spårtunnlar med tillhörande anläggningar såsom uppgångar, rulltrappor, biljetthallar, ventilationsschakt, arbets- och servicetunnlar m.m. samt skyddszoner. Det permanenta markanspråket för tunnelbanan ska enligt

genomförandeavtalet upplåtas med servitutsrätt. Servitutens huvudsakliga innebörd beskrivs i genomförandeavtalet. Markanspråken kommer att preciseras i järnvägs- och detaljplan.

Andra avtal

Genomförandeavtalet är av övergripande karaktär. Det kommer därmed att behövas ytterligare och mer specifika avtal mellan parterna och med andra parter för tunnelbanans utbyggnad.

Genomförandeavtalet är en förutsättning för att principöverenskommelsen för bytespunkt Nacka centrum ska kunna ingås med berörda parter.

Ekonomiska konsekvenser

Tilläggsavtalet

Tilläggsavtalet innebär att 41 miljoner kronor av en kostnadsreserv på 97 miljoner kronor används. Kostnaderna för tunnelbanans utbyggnad till Nacka ligger fortfarande inom det som tidigare avtalats. Justeringar av tidpunkterna för fakturering och återbetalning av förskottade medel innebär ingen påverkan på totalekonomin.

Genomförandeavtalet

Genomförandeavtalet medför inga ytterligare kostnader för kommunen.

Konsekvenser för barn

Förslaget till beslut realiserar kommunens ambition att få tunnelbana utbyggd till Nacka kommun. Utökad kollektivtrafik och alternativa färdssätt bedöms förenkla liv och rörelse för kommunens medborgare, däribland barnen.

Bilagor

- Bilaga 1. Tilläggsavtal till Huvudavtal och Delprojektavtal avseende utbyggd tunnelbana enligt 2013 års Stockholmsöverenskommelse
- Bilaga 2. Genomförandeavtal för tunnelbana till Nacka och söderort

Gunilla Glantz
Stadsbyggnadsdirektör
Stadsledningskontoret

Frida Foley
Projektledare
Enheten för strategisk stadsutveckling